

**El català en el món
socioeconòmic**
Versió resumida

**P L A T A
F O R M A
P E R L A
L L E N G U A**

Situació general del català en el món socioeconòmic pel
que fa a la legislació, presència en alguns sectors i
relació amb les persones consumidores i usuàries

Barcelona, febrer 2009

Índex

1	El català és una llengua minoritària?	2
2	Quin és el coneixement social del català?	2
3	El català és una llengua rendible en el negoci?	2
4	Què en pensen els consumidors?	3
5	Com actuen les empreses?	3
6	El català s'imposa per llei?	3
7	Presència del català en alguns àmbits socioeconòmics	4
7.1	Etiquetatge	4
7.2	Grans establiments, hipermercats i supermercats	4
7.3	Mitjans de comunicació	5
7.4	Indústries culturals	5
7.5	Joguines	5
7.6	Noves tecnologies	6

1. El català és una llengua minoritària?

No. El català és una llengua mitjana, té 9'1 milions de parlants, l'entenen 11 milions de persones i se situa al lloc 88 entre les 6800 llengües que es parlen arreu del món.

A la Unió Europea, el català és la novena llengua segons població en el seu domini lingüístic. Entre les 23 llengües oficials de la UE, el català és la catorzena pel que fa al nombre absolut de parlants, per sobre de llengües com el maltès, l'estonià, el letó, el lituà, el finès, el danès, l'eslovè o l'eslovac.

El nombre d'habitants dels territoris de llengua catalana representa el 29% de la població de l'Estat espanyol. Un de cada tres espanyols viu en un territori on el català és llengua oficial.

2. Quin és el coneixement social del català?

El català és **majoritàriament conegut** en tots els territoris de parla catalana i àmpliament utilitzat en la seva majoria.

A Catalunya (sota administració de la Generalitat de Catalunya) es parlen més de 200 llengües i hi viuen 1.097.966 persones d'origen estranger (2008), provinents d'unes 300 comunitats lingüístiques d'arreu del món.

El 2009, el Consorci Per la Normalització Lingüística ha arribat al milió d'alumnes de cursos de català, majoritàriament del curs bàsic i elemental i per a població arribada de fora de l'Estat espanyol.

3. El català és una llengua rendible en el negoci?

Sí. La llengua catalana, com a llengua parlada per més de 9 milions de persones i pròpia d'un territori de més de 13 milions d'habitants, és una llengua amb un important potencial comercial. Tant per la seva vitalitat, el nombre de parlants, com per l'estatus de llengua oficial, és comparable a llengües com el suec, el danès, el finès o el grec. Els estudis realitzats fins al moment evidencien que el català és un element afavoridor del consum i que existeix una demanda no satisfeta per consumir productes i serveis en català.

La tendència actual de les empreses i grans multinacionals d'incloure cada cop més el català en els seus productes i serveis, demostren que el català és un element de rendibilitat i d'oportunitat de negoci.

4. Què en pensen els consumidors?

Els estudis realitzats determinen que **els consumidors valoren positivament l'ús del català** en els tractes comercials i en la informació de serveis i béns. Els consumidors també creuen que hi ha pocs productes etiquetats en català i que n'hi hauria d'haver més, és a dir, que existeix una demanda real no satisfeta per les empreses.

Per altra banda, quan s'ha consultat al consumidor de la resta de l'Estat espanyol com veuria que el català també fos present en l'etiquetatge dels productes, el resultat sempre ha estat favorable a l'ús del català.

En general, els consumidors prefereixen l'ús del català en els tractes comercials i en la informació de serveis i béns, opció que creix cada any, com també creix l'ús del català en l'àmbit socioeconòmic en general.

5. Com actuen les empreses?

D'ençà de la fi del règim franquista la llengua catalana s'ha anat normalitzant en els diferents sectors socioeconòmics, fins a convertir-se en majoritària en àmbits com els catàlegs de productes, retolació dels establiments, comunicació global dels supermercats i hipermercats, etc.

En d'altres àmbits aquesta normalització només és parcial, però sempre va en augment. Això es deu a la tendència de les empreses de valorar l'ús de la llengua segons criteris comercials i econòmics i de màxima eficiència en la qualitat vers les persones consumidores, deixant a banda les raons ideològiques o les pors personals que bloquegen aquest procés de normalització del català i innovació empresarial.

Segons els estudis realitzats, **les empreses són favorables a incrementar l'ús del català** en els seus productes i relacions comercials. Així ho confirmen els diferents indicadors existents sobre l'augment de la presència del català en el món socioeconòmic, tot i que en cada territori de parla catalana aquesta realitat és diferent.

6. El català s'imposa per llei?

No precisament. El català és la llengua d'Europa més desprotegida legalment, de totes les llengües comparables. Per esdevenir una llengua normal en el context internacional, amb la mateixa situació que la resta de llengües comparables, el català hauria d'esdevenir, com a mínim, llengua oficial de l'Estat espanyol i s'hauria de legislar en molts àmbits on ara no ho està, com l'etiquetatge o el cinema.

Dins la Unió Europea i dins el context dels països desenvolupats de tradició democràtica, es legisla per assegurar la presència i l'ús de llurs llengües oficials en tots els àmbits, encara que aquestes llengües o comunitats lingüístiques

siguin relativament petites, en la majoria dels casos inferiors al català. Així en garanteixen un tracte just i de qualitat vers els propis consumidors. En són exemples: Suïssa, Suècia, Bèlgica, Finlàndia, Dinamarca, Canadà, etc.

En el cas de l'Estat espanyol, el castellà, tot i ésser una llengua força parlada, està comparativament molt protegida. Per exemple, en el cas de l'etiquetatge de productes, existeixen més de 150 disposicions legals d'aplicació a Catalunya que obliguen a utilitzar el castellà; en canvi, només n'hi ha una que obligui a etiquetar en català (per als productes catalans amb Denominació d'Origen o de Qualitat). A diferència dels altres casos comparables amb llengües tan significativament parlades, l'Estat espanyol constitueix una excepció a nivell mundial. En lloc d'assumir el multilingüisme d'estat i garantir el ple ús de les llengües de cada territori on en són pròpies, tal com funciona en aquests casos, hi ha un monolingüisme de l'estat amb uns privilegis i reconeixement especial per una de les llengües, que en tot cas permet l'oficialitat d'altres llengües en els territoris sempre que es garanteixi el caràcter exclusiu i oficial de la llengua de l'estat.

7. Presència del català en alguns àmbits socioeconòmics.

7.1 Etiquetatge

Durant els anys 80 i 90, l'etiquetatge en català es va fer present bàsicament en productes artesanals i amb segells d'origen o qualitat. A finals dels anys 90, el català va començar a ser una realitat en productes industrials, mantenint un creixement sostingut, de manera pronunciada en els darrers anys, quan grans empreses i multinacionals han començat a etiquetar en català productes de gran consum. Actualment podem trobar pràcticament qualsevol tipus de producte etiquetat en català, tot i que encara té una situació clarament desfavorable.

No és més car etiquetar en català. El cost d'etiquetar en català es pot considerar ínfim o pràcticament nul. Tampoc significa un cost afegit a la distribució i logística gràcies a l'etiqueta multilingüe, que permet distribuir un mateix producte pels diferents àmbits lingüístics de l'Estat espanyol, sense fer diferenciació d'estocs. El multilingüisme en l'etiquetatge és una pràctica molt estesa i normal arreu del món i permet distribuir el mateix etiquetatge per diversos estats i comunitats lingüístiques, també per a embalatges molt petits.

7.2 Grans establiments, hipermercats i supermercats

La majoria dels grans establiments comercials i dels hipermercats i supermercats més importants de Catalunya, utilitzen el català amb normalitat en la seva comunicació amb els clients, concretament en la retolació dels establiments, rètols de productes, catàlegs, pàgines web i en alguns casos també en les etiquetes dels productes.

7.3 Mitjans de comunicació

Tot i la davallada general de la premsa escrita, el català va augmentant la seva presència, però és encara minoritari a la premsa generalista i especialitzada.

El 2005, el 30,1% del total de la programació emesa a Catalunya (sota administració de la Generalitat de Catalunya) fou en català.

L'evolució de l'audiència mitjana diària a Catalunya (sota administració de la Generalitat de Catalunya) de les emissores de ràdio generalista d'abast català o espanyol feta en català, va del 34,5% dels oients el 1999 al 46,7% el 2006.

7.4 Indústries culturals

Llibres. El número de títols editats en català a l'Estat espanyol ha crescut un 46,5% del 1996 al 2007. El nombre absolut de persones a Catalunya (sota administració de la Generalitat de Catalunya) que han llegit el darrer llibre en català, ha crescut en 500.000 persones del 2001 al 2006. Tot i això, el llibre en català pateix una discriminació en els punts de venda, de manera que l'oferta en els punts de venda és clarament inferior a la demanda real del mercat.

Cinema. Les següents conclusions fan pensar que les sales i productores de cinema actualment estan perdent una important oportunitat de negoci pel fet de no oferir més productes en català, i que aquest sector econòmic no s'ha adaptat a la realitat social democràtica:

- 1) La rendibilitat de les sessions de cinema en català és la mateixa que en altres idiomes.
- 2) El número d'espectadors de cinema en català depèn de l'oferta de sessions de cinema en català i no està subjecte al descens general.
- 3) Hi ha un gran desajustament entre oferta de cinema en català (al voltant del 3%) i demanda segons la llengua d'identificació dels espectadors.
- 4) El mercat cinematogràfic català és dels més importants d'Europa.

7.5 Joguines

Malauradament, tot i la **creixent presència de joguines en català**, aquesta llengua és minoritària en l'oferta d'aquests productes infantils i juvenils, situació que s'ha convertit en excepcional a nivell internacional. Després de més de 20 anys d'escolarització en català als sistemes educatius dels territoris de parla catalana i de normalització social del català, el sector empresarial de la joguina no s'ha adaptat a la realitat social.

A banda d'empreses artesanals, cada cop hi ha més empreses que fabriquen i/o distribueixen joguines en català, com per exemple: Diset, Barcanova, Juguetes Falomir, JAC, Mattel, Educa-Borras, Cercle de Lectors, Enciclopèdia Catalana, Editorial Planeta, Barça Toons, Abacus, Drim, Hipermercats Esclat, Alcampo, El Corte Inglés, etc.

7.6 Noves tecnologies

Els estudis realitzats demostren que **existeix una demanda de productes tecnològics en català molt més alta que l'oferta** i, per tant, això representa una oportunitat de negoci per part d'aquestes empreses. Per exemple, només una de cada deu persones que vol una consola de jocs o un reproductor MP3 en català, el pot aconseguir.

Moltes empreses de noves tecnologies ja han incorporat el català en els seus productes i cada any més productes tecnològics incorporen el català. Empreses com Microsoft, Google, Toshiba, Dell, Sony, Nokia, Blackberry, Alcatel, Siemens, etc., la major part de navegadors d'Internet, els principals sistemes operatius i programes ofimàtics o els GPS Garmim i Tomtom, són en català.

PLATAFORMA PER LA LLENGUA

C/ Diputació, 276. Planta baixa

08009 Barcelona

Tel. 93.321.18.03

Fax 93.321.12.71

info@plataforma-llengua.cat

**P L A T A
F O R M A
P E R L A
L L E N G U A**

www.plataforma-llengua.cat